

kroppens.verklighet.nu

- ett projekt med unga människor och traditionell kroppskonst för vår moderna tid.

När en klass ungdomar fick frågan om de vill tatuera sig, svarade samtliga att de vid 18 års ålder ämnade tatuera sig - Varför? Har detta en djupare innebörd eller är detta bara en trend? Vi har erfarenhet av att allt fler unga tenderar att vända sig till kroppskonsten som ett sätt att manifestera sin identitet. Varför inte bejaka ungdomars behov av att återknyta till sina kulturhistoriska rötter och delaktighet, genom att ge dem tillgång till gamla traditioner, som ger sig uttryck i moderna former? Normer och värderingar förändras i ett rasande tempo idag, därmed finns risken att klyftan mellan ungdomar och vuxna ökar. När kontakten brister, kan unga människors kreativitet förvandlas till destruktivitet. Vi vill arbeta med ungdomar och kroppskonst i en form som lockar de deltagande att reflektera över identitet och tillhörighet.

Projektet omfattar fyra viktiga moment som kompletterar och berikar varandra: Workshopar, reflekterande diskussioner, utställning och webgalleri.

Kicki Hendahl, verksam konstnär i Örebro, har arbetat med kroppskonst under flera år och bl a hållit workshopar på skolor för ungdomar. På uppdrag av projektet "Ung kultur möts" (där en av de drivande aktörerna är Statens kulturåd) genomförde hon under år 2000 en serie workshopar med skolungdom i Estland.

Angelica Harms, är verksam fotograf i Stockholm. Hon har inriktat sig på utvecklandet av gränsöverskridande och kreativa projekt, både på hemmaplan och utomlands. Som fotograf har hon deltagit i SIDA finansierade projekt i Nepal och Colombia. Hennes studier i socialantropologi vid Lunds universitet har varit en tillgång i dessa uppdrag. Under hösten 2000 på Kulturhuset visades utställningen "my generation", där Hendahl/Harms deltog med en fotografisk bildserie om kroppskonst/ livsstil .

Bakgrund till projektet kroppens.verklighet.nu

Att dekorera kroppen har genom historien varit ett naturligt sätt att visa sin grupp tillhörighet (tribals) och att markera övergångar genom riter såsom äktenskap, pojke/man, flicka/kvinna, fred/krig, vardag/fest etc. I vår samtid har dessa betydelser gått förlorade, så varför finns det ett intresse bland dagens ungdomar för olika skilda typer av kroppsutmyckningar? Vi tänker då på fenomen som piercing, tatuering och scarification. Dessa uttryckssätt innebär att utstå smärta för att uppnå gruppidentitet, en identitet som endast den invigda kan förstå.

Kroppen har för oss västerlänningar hittills varit en vit duk som vi aldrig eller sällan målar på, men olika former av kroppskonst sprider sig allteftersom en ny epok växer fram. Tidigare har tatuering och liknande enbart ingått i vissa subkulturer så som t.ex. gängbildningar i USA, där t.ex. fenomenet varit ett tecken på mandom, man har bestått provet i ett test. Eller som i fallet hos kriminella eller sjömän - man tillhör en specifik grupp där motivet talar till den invigde och dessutom definierar en specifik kultur. Det vi frågar oss är varför det idag är en så stor grupp utöver dessa ovan nämnda som visar kroppsutmyckning ett så stort intresse. För det stora flertalet antar vi att det är en fråga om trender. Vi ser att det är en förstärkning av grupp tillhörigheten. Vi menar då att vi kan skönja en förändring över tid, ett år vill alla ha en ornamenterad slinga runt armen, nästa år vill alla ha tribals. Om tatuering är en fråga om identitet och självhävdelse borde motiven variera.

Många ungdomar tar till sig attribut eller utsmyckningar utan att veta vad de innebär eller varifrån de kommer. Detta förhållningssätt resulterar i en desorientering, vilken snarare minskar än ökar känslan av tillhörighet. I detta tillstånd av identifierings desperation saknas såväl anknytningar till rötter, såsom en fokusering som leder till självinsikt. Individen framhävs, inte som en personlig manifestation av kollektivet, utan snarare som en ständig avvikare och uttrycksmedlen blir ofta viktigare än det man vill uttrycka, men gemensamt för alla uttryckssätten är behovet av att visa vem man är, i ett samhälle där gamla värderingar upplöses i rask takt.

Varför inte bejaka ungdomars behov av att återknyta till sina kulturhistoriska rötter och delaktighet, genom att ge dem tillgång till gamla traditioner, som ger sig uttryck i moderna former?

Projektets syfte

Det är vår förhoppning att kroppsmålningen kommer öppna nya möjligheter för kommunikation och kreativitet bland ungdomar. Genom att utforska sin kropp och förhållning till kroppen, kan ungdomar komma till bättre insikt om sig själv och vårt samhälle. En ökad förståelse för olika kulturella fenomen utifrån en gränsöverskridande perspektiv, knuten till historiska och globala faktorer, är ett utmärkt sätt att utveckla unga människors positiva livsbejakande krafter. Det är helt avgörande för vår framtid att sökandet efter identitet och rötter inte leder till en livsfarlig djupdykning i t.ex nazism eller andra destruktiva former.

En central frågeställning är: Hur kan vi bäst tillgodose behovet att förstärka vår identitet i en värld som alltmer tycks vara präglad av anonymitet och alienation?

Metod

Vi vill arbeta med ungdomar i Stockholm med kroppskonst i form av workshopar, en form som syftar till att deltagarna skall reflektera kring identitet och grupptillhörighet. I Lavas lokaler kommer vi skapa en miljö med material och bilder på olika former av kroppskonst, med avsikt att ge inspiration och arbetsro. Till Lava kommer ungdomar från hela Stockholm och dess kranskommuner. Vi ämnar att i samarbete med Lava på Kulturhuset annonsera i dagspress, affischering samt genom Lavas programblad rekrytera unga för vårt projekt. Under våren kommer vi också informera skolor och ungdomsverksamheter om den nu genomarbetade workshopen, som inför hösten kommer vara möjlig att bokas som komplement till dess verksamhet.

Workshopen (ca 3 timmar) bygger på fyra moment; föreläsning, utställning, hennatatuering¹ och kommunikation på projektets sajt. De första två momenten kommer öka förståelse för olika kulturella fenomen utifrån ett gränsöverskridande perspektiv. Hennatatueringen är tänkt som en praktisk övning där kontakt, beröring och intimitet är nyckelorden.

Vi kommer att, i seminarieform, diskutera kroppskonst i olika kulturer och hur vi människor i alla tider använt oss av kroppen för utsmyckning på olika sätt för att förstärka vår identitet samt grupptillhörighet. Vi kommer att diskutera vad kroppskonsten betyder för oss idag (tatuering, piercing, makeup, frisyr mm).

Rent praktiskt. Hur går dessa workshops till? / målgrupp

Vi vänder oss under våren till ungdomar 13-19 år i Stockholm. Vi önskar att nå ut till en bred

publik vad det gäller sociala- och intressegrupperingar. De medverkande ungdomarna (10-15 deltagare per workshop) ges möjlighet att prova på hennatatuering och kroppsmålning. Kroppen och huden lyfts fram och blir bärare av personliga tecken och slingrande ornamentik. Det är meningen att deltagarna ska beröra samt beröras av detta konstnärliga och familjära uttrycksmedel. En kommunicerande och kreativ miljö skapar positiva förebilder i samhället. Att hennasmycka sig är också en ritual, som tål att förnyas och utvecklas. Till skillnad mot en permanent tatuering, sitter mehndin kvar några veckor. Hennatatuering- en gammal kvinnotradition att vid olika tillfällen så som fest, bröllop mm måla mönster med henna på huden. Förekommer i norra Afrika, Sudan och Indien. Denna gamla kvinnokonst innefattar en stor mönstertradition med växlande uttryck beroende på från vilken kultur den härstammar. Mer info finner ni på www.verklighet.nu/mehndi

Interaktiv uppföljning

Webdesignern Gizmo Holmström skapar en sajt, som kommer vara aktiv under projektet där unga kan kommunicera kring kropp och identitet. Den ska också innehålla ett galleri med bilder från workshoparna. Han visar också en CD-rom presentation om kroppskonst med tyngdvikt på tatuering under workshopen.

Samarbeten

Kulturhusets avdelning för unga kulturella uttryck, Lava (ref. Ingrid Engarås) samverkar gärna inför ett tema (kroppskonstfestival?) om unga människors identitet uttryckt genom kroppskonst.

"Ung kultur nu" (projekt av Örebro Läns Landsting) är intresserade av samarbete inför sin ambulerande workshopverksamhet i Örebro län under hösten 2001/ våren 2002 (Se www.orebroll.se/kulturturism/ungkultur).

Tidsplan

Ettapp 1 våren 2001 kommer vi att arbeta med fyra workshopar med 15 deltagare i vardera i samarbete med ungdomarna på Lava. De kommer att genomföras i ett undersökande och utvecklande syfte där ungdomarna bidrar med sina erfarenheter och kompetens. Under våren kommer vi också informera skolor och ungdomsverksamheter om den nu genomarbetade workshopen, som inför hösten kommer vara möjlig att bokas som komplement till dess verksamhet.

Ettapp 2 som genomförs under hösten 2001 och våren 2002 kommer att gå vidare med att undersöka intresset bland fler skolor i landet för att delta i våra workshopar. Under perioden ska också materialet (erfarenheter, reflektioner, fotomaterial m.m.) bearbetas inför utställningen.

Februari - Mars 2002 ska det hela kulminera i en större utställning om olika former av kroppskonst med konstnärligt såväl som etnografiskt perspektiv. Workshop-serien kommer kontinuerligt att fotodokumenteras, då vi vill fånga både stämningar och kreativa resultat. Med denna form hoppas vi ge de deltagande ungdomarna delaktighet i en fortsatt process, dels på hemsidan genom kommunikation om kroppskonst och identitet, dels som medverkande till utställningen.